

NAAR ALGEMENE VERGADERING

Leden Nieuw-Guinea- Raad in Nederlandse V.N.-delegatie

Provinciale Zeeuwse Courant

9 september 1961

„Indonesië houdt onveranderd aan eisen vast”

(Van onze Haagse redactie.)

De regering heeft besloten de Nieuw Guinea-raad uit te nodigen om drie leden van de Raad aan te wijzen die deel uit zullen maken van de Nederlandse delegatie naar de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, welke op 19 september in New-York begint. Verwacht wordt dat de raad zal aanwijzen de perfect Engels sprekende Womsiwor, de eerste onder voorzitter van de Raad, Markus W. Kaisiepo en de vertegenwoordiger van het district Ransiki, Phenehas Torey.

De delegatie naar de V.N. zal worden geleid door minister Luns, die maandagmiddag aan de vooravond van zijn vertrek naar New York een langdurige bespreking heeft gehad met de Tweede Kamer commissie voor buitenlandse zaken. Tijdens deze besprekingen heeft minister Luns een uiteenzetting gegeven van de huidige internationale aspecten van de Nieuw Guinea kwestie. Volgens onze inlichtingen zou hij daarbij hebben duidelijk gemaakt, dat hoewel de toon die van Indonesische zijde op het ogenblik wordt gebezigd, sterk afwijkt van de terminologie die de Indonesische leiders de laatste jaren hebben gebruikt, alle uitspraken van Indonesië die in de laatste weken zijn gedaan, toch een onveranderd vasthouden betekenen aan de eis dat Nieuw Guinea zonder dat de bevolking gelegenheid tot zelfbeschikking heeft gehad, aan Indonesië dient te worden overgedragen.

Onaanvaardbaar

Ook uitspraken van een vooraanstaand lid van de Indonesische delegatie te Belgrado, dit weekeinde tegenover Nederlandse journalisten gedaan, bevestigen dat Indonesië aan die overdracht zonder zelfbeschikking onveranderd vasthoudt. Die eis is voor de Nederlandse regering even onaanvaardbaar als in het verleden, al wordt zij thans vriendelijker uitgesproken.

In Kamerkringen werd te kennen gegeven dat de regering met meer nadruk dan in het verleden de mogelijkheden van internationalisatie van het beheer over Nieuw Guinea lijkt te onderzoeken, en sommige zegslieden gaven te kennen dat de regering zal trachten als nog de medewerking van de Verenigde Naties te krijgen.

Voor het zenden van een V.N.-commissie van onderzoek naar Nieuw Guinea, onder meer om zich van de opvattingen van de bevolking over de zelfbeschikking op de hoogte te stellen.

Sommige vertegenwoordigers van regeringspartijen zouden volgens onze inlichtingen de minister op het hart hebben gebonden dat zij zich niet zouden kunnen verenigen met enige vorm van internationalisatie, waarbij het zelfbeschikkingsrecht niet zou zijn verzekerd. Welke vorm van verzekering zij wensten, kon ons echter niet duidelijk worden.

Intussen blijft men in Kamerkringen zeer sceptisch met betrekking tot de mogelijkheid medewerking van genoegzaam grote meerderheid te krijgen voor een vorm van internationalisatie van een beheer over Nieuw Guinea, zo lang Indonesië zich daartegen met klem blijft verzetten.

Stilzwijgen

Van regeringszijde is inmiddels ook overleg over de kwestie van de zelfbeschikking gepleegd met een groep van leden van de Nieuw Guinea-raad die thans in Nederland verblijft. Deze besprekingen hebben onder andere maandag de gehele dag in beslag genomen. Van de zijde van deze groep is aan de regering te kennen gegeven, dat niet kan worden aangenomen dat de Nieuw Guinea-raad zal instemmen met een oplossing, waarbij Nederland zich vóór het tijdstip van zelfbeschik-

king uit het bestuur over Nieuw Guinea zou terugtrekken. Over het tijdstip waarop die zelfbeschikking zou kunnen worden uitgeoefend hullen de leden van de Nieuw Guinea-raad die hier thans op bezoek zijn, zich in stilzwijgen.

De thans in Nederland verblijvende groep zal op 23 september naar Hollandia terugkeren. Vijf weken later zal een tweede groep raadsleden naar Nederland komen, terwijl de laatste groep omstreeks januari zal aankomen. De raad zal daarna, voor vijf april 1962, een advies over het tijdstip en de termijn van zelfbeschikking uitbrengen.

Besprekingen

Het wordt niet uitgesloten geacht, dat voor die tijd verscheidene leden van die raad besprekingen zullen hebben met Papoea's die de Indonesische zijde hebben gekozen. Pogingen daartoe worden van Indonesische zijde reeds in het werk gesteld.

De houthandelaar Womsiwor, die in de Nederlandse delegatie naar de Verenigde Naties zal worden opgenomen, heeft trouwens al eerder in Japan met zijn landgenoot Silas Papare, van het Indonesische bureau voor Nieuw Guinea, besprekingen gehad waarbij Womsiwor Papare duidelijk heeft gemaakt, dat Indonesië, wil het enige sympathie bij de bevolking van Nieuw Guinea verwerven, zou moeten beginnen de Papoeabevolking als gelijkwaardig te beschouwen.

Dat hield, volgens Womsiwor toen in, dat het zelfbeschikkingsrecht zou moeten worden erkend. Womsiwor, die in 1945 als jongen door negersoldaten uit het Amerikaanse leger mee naar Japan is genomen, is in 1954 naar zijn vaderland teruggekeerd. Bij zijn aankomst bleek hij de Engelse taal perfect te beheersen, terwijl zijn opleiding die hij bij de Amerikanen in Japan had genoten, hem in staat stelde zich met opmerkelijk succes in de internationale handel te ontplooiën. Hij wordt als een van de intelligentste leden van de Nieuw Guinea-raad beschouwd.